

## **IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA**

Rukovodstvo Swisslion Industrije alata a.d. Trebinje je svim silama nastojalo da u proteklom periodu obezbijedi kontinuitet poslovanja i opstanak društva.

Godina koja je iza nas je bila veoma teška, ali uprkos tome izmirivali smo redovno sve svoje obaveze.

U 2022. godini, Swisslion IAT je ostvarila ukupan prihod od 13.500.829 KM, dok ukupni rashodi iznose 13.535.925 KM, tako da je Društvo ostvarilo gubitak od 53.311 KM. Prihod je za nekih 7.8% veći nego u prethodnoj godini, ali smo imali i veće troškove, prije svega direktnog materijala koji nam je dolazio u vrlo otežanim uslovima. Na rezultat poslovanja uticala je pandemija Covid 19 koja se prenijela i na poslovanje 2022. godine, jer su naši kupci širom svijeta ostali da rade u ograničenim režimima rada, kao i svjetska ekonomska kriza i recesija i dešavanja u Ukrajini, koja su indirektno uticala na privrede pojedinih država, a samim tim i na naše kupce, što je na pojedinim tržištima smanjilo rast prodaje, te nelojalna konkurencija (s obzirom da je prodaja naših proizvoda cca 95% na inostranom tržištu).

Swisslion IAT je započela 2022. godinu sa 386 radnika, a završila je sa 353 radnika. Odliv radnika je išao prirodnim putem, odlaskom u penziju. Napominjemo da nijedan radnik Društva nije prinudno otpušten. Novih radnika na tržištu rada nema! Kvalifikovana radna snaga je problem svima, pogotovo u ovoj metalnoj branši, mi trenutno imamo dovoljno radnika, ali zbog relativno starije radne snage, konstantno su otvorena vrata za mlade radnike koji žele da se oprobaju u ovom poslu, nauče posao.

Društvo je i u 2022. godini uredno izmirivalo sve svoje obaveze prema državi, povjeriocima i zaposlenima, a dodatno je izvršilo obavezu povezivanja radnog staža za 82 radnika koji su ispunili uslov za penziju od 609.036 KM. Tim pojedinačnim uplatama ukupno dugovanje prema Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje se znatno smanjuje. Sve obaveze su servisirane iz vlastitih sredstava.

Uprkos svim nedaćama i iscrpljujućoj borbi za svaku marku, s obzirom da imamo stabilne zaključene poslove, te sigurne dobavljače, uspijevamo servisirati naše kupce na zadovoljavajući način.

Utvrđili smo smjernice rada i poslovanja na duži period i pri tome se značajno okrenuli uštedama, počev od smanjenja svih troškova na koje Društvo može da utiče. Troškovi svih energenata su zbog svjetske krize, koja se reflektovala na povećanja cijena naftnih derivata i energenata, odnosno uvođenja dodatnih naknada na računima, znatno veći, iako smo maksimalno izvršili neophodnu racionalizaciju troškova i ušteda gdje god je to moguće.

Stimulaciju za izvoz godinama ne možemo dobiti zbog duga po osnovu poreza i doprinosa iz prethodnog perioda, kao ni kredit od IRB ili neke druge banke, bez obzira na naše hitne potrebe, za obnovu mašinskog parka i kupovinu repromaterijala, iako, objektivno, svi preduslovi za to postoje. Napominjemo da SL IAT nema kredita

niti ikakvih zaduženja i dugovanja, osim starog duga po osnovu poreza i doprinosa. Sva nepokretna imovina Društva čitavu deceniju bila pod hipotekom i to isključivo u korist Poreske uprave RS.

Tokom 2022. godine, mi smo s aspekta svojih obaveza, nakon održanih sastanaka većinskog vlasnika, rukovodstva Društva i predstavnika Vlade RS i nadležnih institucija došli do pomaka u rješavanju problematike poreza i doprinosa. Dio problematike je riješen tokom 2022. godine. Shodno pozitivnim zakonskim propisima i zastarjelosti prava na naplatu prijavljenih poreskih obaveza, po Rješenju Poreske uprave br. 06/1.08/0704-453.2.2-6187/2022 od 11.05.2022. godine su otpisane obaveze u iznosu 5.503.382 KM i potaživanja prema Fonda zdravstva i Fonda dječije zaštite u iznosu od 368.990 KM, te su obaveze svedene na obavezu prema PIO.

Nakon datuma bilansiranja 2022. godine, izmiren je ukupan iznos obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske. Na osnovu Ugovora o preuzimanju ispunjenja duga, zaključenog 25.01.2023. godine, Predsjednik Rodoljub Drašković je preuzeo obavezu ispunjenja obaveza Društva prema Poreskoj upravi Republike Srpske, te platio dug u iznosu od 6.907.794 KM. U strukturi ova uplata se sastoji od iznosa 4.801.990 KM koji se odnosi na dug prije privatizacije i 2.105.804 KM koji se odnosio na dug za period 2008-2011. godine. Radni staž je povezan za sve radnike, kako sadašnje, tako i one koji su nekad bili zaposleni u IAT-u (za preko 1800 radnika). Prethodno je izvršeno usaglašavanje sa Poreskom upravom po pitanju visine dospjelih obaveza. Nakon izmirenja obaveza Poreska uprava je izdala Uvjerenje o izmirenim obavezama, pokrenut je postupak za ukidanje hipoteke koja je uknjižena u korist Poreske uprave Republike Srpske na ime neplaćenih a prijavljenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijih godina. Hipoteka je, potom, u toku 2023. godine, skinuta sa imovine Društva.

Dalje, ostao je problem stavljanja u funkciju imovine Društva, pokrenuti su postupci kod nadležnih institucija za pretvaranje prava korištenja imovine Društva u vlasništvo, ali taj postupak teče usporeno i do ovog trenutka još nismo riješili to pitanje. Ovo je trenutno goruće pitanje, to je imovina koju bi stavili u funkciju i koja bi nam riješila bitna pitanja u smislu investicija, modernizacije proizvodnjih kapaciteta i opreme, te ulaganja i dodatnog oživljavanja preduzeća.

Smatramo da je i Skupština akcionara trebalo da se izjasni i pomogne da ubrzamo rješenje ovog gorućeg problema po SL IAT.

U normalnim uslovima rada, spremni smo i za ulaganje i u modernizaciju proizvodnih kapaciteta i opreme. Generalno, prvo pandemija korone, a potom kriza u svijetu je u prethodnom periodu uzela danak, ali i pored toga globalno gledano na svjetskom tržištu situacija je promjenjiva i mi moramo proizvoditi da bi u svakom trenutku bili spremni odgovoriti zahtjevima kupaca.

**Generalni Direktor**

**Jovanka Uljarević**